

En pärla i Kvarken

Smaka på namn som Korvögern, Äggögern, Mjölhatt, Nörd-Slokisögern, Slarvögern och Fjäderägg.

Vad kommer framtidens grynnor, skär och vikar att heta när mer land höjs över ytan i vattnen kring Holmöarna?

Inlandsisen gav Holmöarna utseende och karaktär. Mer än något annat är det landhöjningen som orsakar variationsrikedomen. Längre har öarna varit befolkade, precis som idag. Jägare och fiskare har lämnat spår efter sig. Delar av öarna har varit betade och har öppna landskap. Holmöarna är en av kustens verkliga pärlor och här finns mycket att utforska!

Stora Fjäderäggs fyr och fyrvaktarbostad som nu är vandrarhus.

I. Byviken och Holmöns båtmuseum

Färjan till Holmöarna går till Byvikens hamn. Här kan du också lägga till med egen båt. Båtmuseet vid Byviken ger en bra bild av Holmölivet och av reservatets natur och kultur.

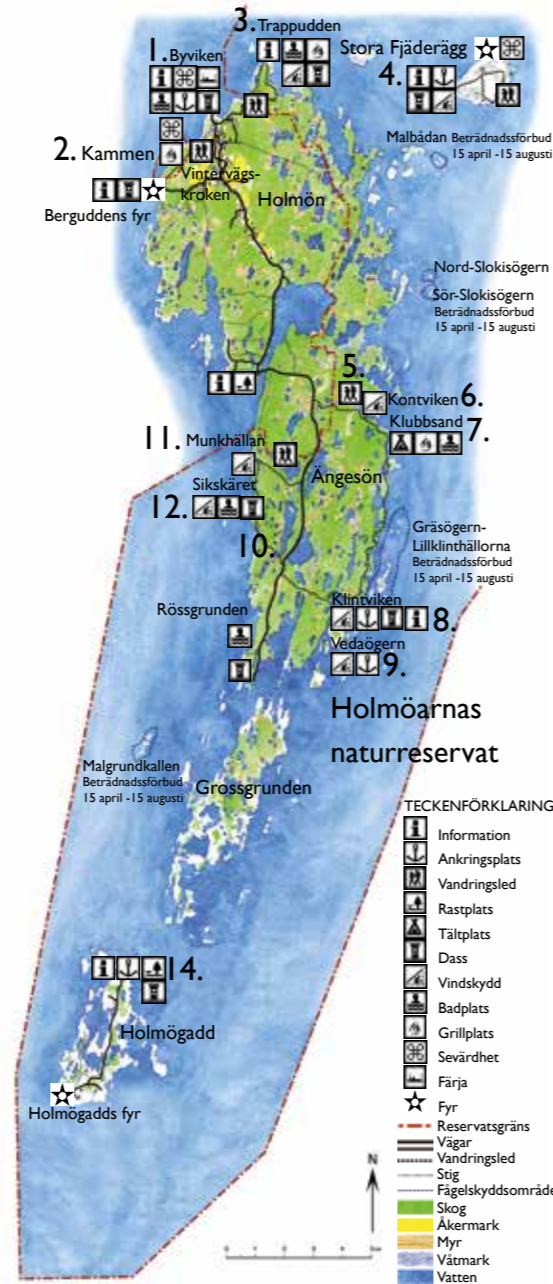
Holmöns båtmuseum är öppet under sommarhalvåret

Lundsångaren är sällsynt men flyger då och då in från öster till Holmöarna.

Holmöarnas naturreservat

Undvik att störa fåglarna under rast- och häckningsperioden.

2. Kammen

Klapperstensvallen mellan Vintervägs-kroken och Bergudden kallas för Kammen. Här kan du följa vandringsleden förbi flera rösen och genom skog med hänglavsklädda granar. Framme vid Bergudden kan du titta på Berguddens fyr eller prova att få upp en harr på spö.

- Röse från järnåldern
- Berguddens fyr
- Längs Kammens vandringsled finns en grillplats
- Berguddens vandrarhus har öppet under sommarhalvåret

3. Trappudden

När landet reser sig ur havet har vågorna skapat vidsträckt klapperstensfält och strandvallar. Strandvallarna på Trappudden ligger i följd. Och precis som namnet avslöjar liknar det en trappa. Från Byviken kan du följa den markerade vandringsleden som tar dig till Trappudden.

Strandvallar bildar en trappa på Trappudden.

4. Stora Fjäderägg – en karg ö med fågelbesök

Stora Fjäderägg täcks nästan helt av ett klapperstensfält. Men här finns också rishedar, enbuskar och mycket gamla granbestånd. Runt ön går en markerad vandringsled som tar dig mellan kulturlämningar och geologiska formationer. På ön finns en fågelstation där tusentals flyttfåglar ringmärks varje år.

- Vandrarhuset är öppet under sommarhalvåret

5-8. Östra vandringsleden på Ängesön – flador och glosjöar

När landet höjer sig bildas avsnörda havsvikar och grunda sjöar - flador och glosjöar. Längs östra sidan av Ängesön finns mängder av flador. Tar du dig en simtur i någon av de många fladorna så kan du träffa på både abborre och gädda. De trivs i det söta, varma vattnet. När landet höjs ur havet växer ny skog upp. Landhöjningsskogar och hållmarker finns det gott om på Ängesön.

- Kontviken (6)
- Klubbsand (7) har en fin sandstrand med tält och grillplats
- I Klintviken (8) kan det också vara bra abborr- och harrfiske

Abborrarna leker i de grunda vikarna.

10-12. Västra vandringsleden på Ängesön – ett paradiset av strandängar

Utefter hela västra sidan av Ängesön finns många strandängar, tuktade av vågor och is. Den markerade stigen tar dig mellan ängarna men också över hållmarker, hedar och små myrar. I strändernas snår av gråal och rönn frodas växter som vänderot, älgört och rödblåra.

- 1,5 km efter leden, i Munkhällan (11) finns ett vindskydd.
- I Sikskäret (12) går det bra att både rasta och bada

Ljungheden samsas med gamla granbestånd på Stora Fjäderägg.

14. Holmögadd

Holmögadd har ett öppet landskap med mycket rishedar och strandängar men också en del björkskogar. Allra längst söderut på Holmögadd ligger Holmögadds fyr. I vikarna har sikarna hittat bra yngelområden.

★ Holmögadds fyr.

Holmögadds ensliga strandängar doftar starkt av vänderot.

Färdas på vattnet

Mer otillgängliga delar av Holmöarna nås bra på vattnet. Att paddla går utmärkt på östra sidan, i lä av småöarna. Vattnet runt Holmöarna är bräckt, varken salt eller sött. Under ytan finns en blandning av arter som trivs antingen i salt havsvatten eller i sötvatten. Här kan man också få se en tobisgrissla svirra förbi.

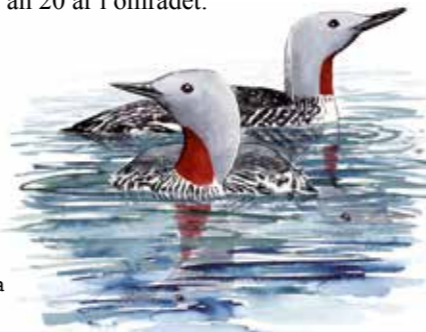
Runt Holmöarna finns ankringsplatser på flera ställen. Förutom i Byviken (1) finns ankringsplatser i Klintviken (8), Vedögern (9), på Stora Fjäderägg (4) och på Holmögadd (14).

Ånate slingrar sig i grunda vatten.

§ Tänk på att du inte får

- * Störa djurlivet genom t.ex. närgången fotografering av fågelbo, lya eller gryt.
- * Medföra ej kopplad hund eller annat lösgående djur.
- * Göra upp eld på berghällar eller klapperstensfält samt under tiden 15 maj till 1 september göra upp eld på annan plats än havsstrand.
- * På land framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar och leder. Bestämmelsen gäller ej vintertid bofast befolkning på Holmöarna för färd med snökoter samt markägare för skötsel och tillsyn av sin mark. Transporter till fritidshus får ske med hänsyn till terräng- och snöförhållanden kortast möjliga väg från område, väg eller led där färd är tillåten.
- * Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, ta frö och skada vegetationen i övrigt. T.ex. genom att gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar.
- * Beträda eller befara nedan angivna öar och skär eller komma dem närmare strandlinjen än 100 m under tiden 15 april till 15 augusti. Malbådan, Nord-slokisögern, Sör-slokisögern, Gräsögern – Lillklinthällorna tillsammans med norr om dessa liggande skär och Malgrundkallen. Båtleden mellan Klintarna och Lill-klinthällorna får dock utnyttjas.
- * Tälta eller förtöja båt mer än tre dygn på samma plats utom när vädret ej medger fortsatt färd.
- * Framföra motorbåt med större hastighet än sju knop närmare stranden än 100 m.
- * Anordna hastighetstävlingar med motorbåtar.
- * Skada eller bortföra vrak eller delar av vrak eller till sådant hörande fasta eller lösa föremål, vilket legat mer än 20 år i området.

Smålom häckar ofta på Ångesön och hörs flera kilometer.

Så kommer du till Holmöarna.

Bil eller buss till Norrfjärden. Därifrån passbåt till Byviken på Holmön. Bilen får du lämna på fastlandet.

Med cykel kan du besöka både Holmön och Ångesön. För att nå övriga skärgården krävs båt. Från Byviken transporterar den vackra träbåten Slupen gäster till vandrarhemmet på Stora Fjäderägg. Kontakta båtmuséet på Holmön för mer information om Slupen och vandrarhemmet.

Var rädd om Holmöarna!

Naturreservat avsätts för att bevara och vårda områden med värdefull natur och för att trygga tillgången på mark för friluftsliv. Särskilda föreskrifter finns anslagna vid reservaten. Holmöarna förvaltas av Länsstyrelsen Västerbotten, tel. 010-225 40 00, www.lansstyrelsen.se/vasterbotten.

I reservatet ingår 24 200 ha varav landyta är ca 2 800 ha. Holmöarna är ett av Sveriges marina naturreservat. Naturreservatsbestämmelser gäller för både land och vatten. Holmöarna ingår i EU:s nätverk av skyddad natur, Natura 2000.

Läs mer! lansstyrelsen.se/vasterbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

LÄNSSTYRELSEN

NATURRESERVAT
I VÄSTERBOTTEN

Holmöarna

© Illustrationer och layout: Gun Lövdahl. Listera AB. Text: Länsstyrelsen Västerbotten. Tryckeri City Umeå 2015